

**Leidschendam-
Voorburg**

memo

Aan Gemeenteraad

Datum 23 februari 2026

Onderwerp Onderbouwing voorkeurslocatie zuiveringsonderdelen in de Leidschendammerhout

Inleiding

Na een gezamenlijk en intensief onderzoekstraject heeft Dunea haar voorkeur uitgesproken voor een nieuw drinkwatersysteem: inname en voorzuivering van oppervlaktewater uit de Rijnlandse Vliet in de Leidschendammerhout, aangevuld met de nieuwste zuiveringstechnieken op Dunea's productielocaties in Scheveningen, Katwijk en Monster. Het college onderschrijft deze keuze. De keuze voor de Leidschendammerhout is onderbouwd in Bijlage d. Memo trechtering van alternatieven en locatievarianten – Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040.

Wat over blijft is de bepaling van de locatie van het innamepunt en voorzuivering 1 en voorzuivering 2 binnen de Leidschendammerhout. In voorliggend memo wordt de keuze voor de locatie voor het innamepunt en de voorzuivering 1 in de Leidschendammerhout nader onderbouwd. Deze locatiekeuze is tot stand gekomen in nauw overleg met betrokken partijen, te weten: Provincie Zuid-Holland, gemeente Leidschendam-Voorburg, het Hoogheemraadschap van Rijnland, Staatsbosbeheer en Dunea.

Doel van dit memo

Dit memo dient meerdere doelen: Transparantie over de onderbouwing van de keuze met specifiek:

- Transparantie over de gemaakte afweging in het kader van de wens tot ontwikkeling van een groter natuur- en recreatiegebied in de Leidschendammerhout.
- Transparantie over de ruimtelijke impact.
- Transparantie over de gemaakte afweging in relatie tot bescherming van het bestaande NNN-gebied.

Wat komt er in de Leidschendammerhout

Voor de drinkwaterelementen in de Leidschendammerhout is ruim 4,5 hectare aan ruimte nodig, waarvan iets meer dan 1 hectare wordt bebouwd. Concreet dienen in de Leidschendammerhout de volgende drinkwaterelementen gerealiseerd te worden:

- Bouwsteen 1: Innamepunt en voorzuivering 1 (zuivering van takjes en mosseltjes). Het gaat hierbij om ongeveer 0,45 ha waarvan 0,04 ha bebouwd;
- Bouwsteen 2: Voorzuivering 2 (zuivering van slib). Het gaat hierbij om ongeveer 3,4 ha waarvan 1 ha bebouwd;

- Toegangsweg naar innamepunt en VZ1 en VZ2 van ongeveer 0,3 ha onbebouwde ruimte;
- Leidingwerk tussen VZ1 en VZ2, tussen VZ2 en de BAL-leiding 2 (grote transportleiding van Dunea naar de Duinen die al in de Leidschendammerhout ligt) en afvoer van spoelwater vanuit de voorzuivering 2 (leiding en uitlaat op Vliet). Het gaat hierbij om ongeveer 0,25 ha onbebouwde ruimte.

Bouwstenen 1 en 2 zorgen voor een beperkt aantal verkeersbewegingen: enkele vrachtwagens per week en dagelijks één onderhoudsmonteur met een bestelbus.

Voorkeurslocatie Innamepunt en Voorzuivering 1

Voor het innamepunt zijn verschillende locaties verkent. Vanuit waterkwaliteit zijn daarbij twee uitgangspunten waar de locatie aan moet voldoen:

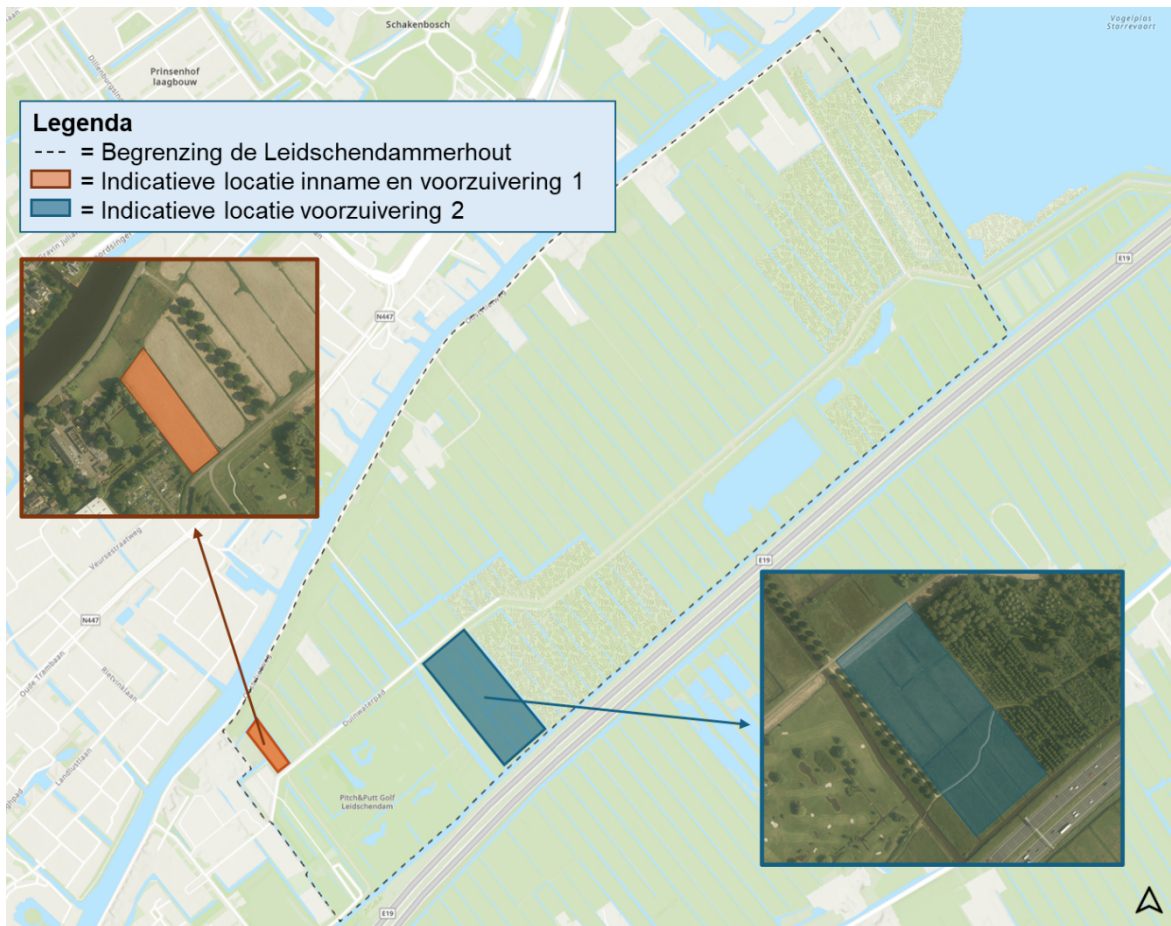
- 1) Ten eerste moet de locatie op minimaal 500 meter liggen vanaf het poldergemaal Starrevaart ter hoogte van Golfpark de Star, om directe inname van polderwater zoveel mogelijk te voorkomen.
- 2) Ten tweede dient de locatie niet te ver richting Leiden te liggen, omdat dit het risico op verslechtering van de waterkwaliteit in de Vliet vergroot en de leidinglengte tussen het innamepunt en de voorzuivering 2 een maximum kent om waterkwaliteitsrisico's te voorkomen.

Een innamepunt tegen de bebouwde kom van de Star zit binnen 500 meter. Nader waterkwaliteitsonderzoek loopt om te bepalen of de inname hier mogelijk tóch gerealiseerd kan worden.

Inpassing innamepunt en voorzuivering 1

De ruimtelijke voorkeur gaat uit van een inpassing op een bestaand erf en niet het verdichten van het lint. Hiermee wordt de aantasting van de waarden van de Leidschendammerhout zoveel mogelijk beperkt. Inpassing op een bestaande erf vereist medewerking van eigenaren en eventuele onteigening is niet wenselijk met het oog op de projectplanning van Dunea en de veelal lange proceduretijden. De bestaande erven liggen of te dichtbij poldergemaal Starrevaart (binnen 500 meter) of richting Leiden waardoor langere verkeersbewegingen door de Leidschendammerhout naar het innamepunt en voorzuivering 1 benodigd zijn. Dit heeft impact op de natuur- en recreatiewaarden van het gebied.

Daarom is de voorkeur een locatie direct tegen de bebouwde kom aan (zie oranje Figuur 1 voorkeurslocatie innamepunt en voorzuivering 1). Deze locatie bevindt zich aan de rand van het gebied en verstoort en/of versnipperd daarmee de (kansen voor) natuur- en recreatieontwikkeling het minst. De ruimtelijke eenheid van de Leidschendammerhout wordt hiermee analoog aan de locatie van voorzuivering 2 zo min mogelijk aangetast en de impact van verkeersbewegingen op de natuur- en recreatiewaarden in de Leidschendammerhout is zo klein mogelijk. Dunea herkent zich in de door gemeente voorgestelde locatie van inname en voorzuivering 1 en ziet deze locatie als kansrijk voor verdere uitwerking.

Figuur 1 Indicatieve voorkeurslocatie innamepunt en voorzuivering 1 en voorzuivering 2

Voorkeurslocatie Voorzuivering 2

In figuur 1 is de indicatieve voorkeurslocatie van voorzuivering 2 in de Leidschendammerhout weergegeven. De locatie ligt 'ingeklemd' tussen het Duinwaterpad (noordwestzijde), de A4 met bosstrook (zuidoostzijde), golfbaan de Star (zuidwestzijde) én het Natuur Netwerk Nederland (NNN) gebied met natuurbeheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos (noordoostzijde). De locatie is gelegen in het NNN-gebied met natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Nieuwe plannen en projecten zijn in principe niet toegestaan in NNN-gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn.

De drinkwatervoorziening betreft een functie van groot openbaar belang. Ook is er gekeken naar alternatieven, maar deze zijn om verschillende redenen niet reëel geacht, dit is in de volgende paragraaf nader toegelicht.

Aansluiting op landschap en cultuurhistorie

In de gesprekken met betrokken partijen is deze locatie naar voren gekomen als meest passend voor de ontwikkeling van voorzuivering 2. Deze locatie bevindt zich aan de rand van het gebied en verstoort en/of versnipperd daarmee de natuur- en recreatiewaarden het minst. Ook blijft het

waardevolle slagenlandschap in de Leidschendammerhout bij deze locatie behouden. Daarnaast biedt deze locatie een reeks concrete ruimtelijke en landschappelijke voordelen:

- Goed in te passen als onderdeel van het reeds bestaande bosblok;
- Zicht vanaf polder / Oostvlietweg op snelweg verdwijnt;
- Geen impact op kwaliteit Vliet en lint van Oostvlietweg ;
- Zover mogelijk van woningen Oostvlietweg.

Bereikbaarheid

Deze locatie is relatief makkelijk toegankelijk voor verkeer van Dunea, waardoor de verkeersbewegingen door (het natuur- en recreatiegebied) de Leidschendammerhout zo beperkt mogelijk zijn. De locatie ligt nabij de 'toegang' tot het gebied vanuit Leidschendam-Voorburg en geeft daarnaast de mogelijkheid om multifunctionaliteit toe te voegen, bijvoorbeeld in de vorm van gedeelde parkeergelegenheid voor Dunea en bezoekers van het gebied.

Impuls aan het gebied

Ruimte geven aan de functie drinkwater op deze locatie betekent een stevige impuls aan de Leidschendammerhout richting de natuur en recreatieambitie van de gemeente, voortkomend uit 'toekomstbeeld Vlietzone' en de gemeentelijke omgevingsvisie. De investering van Dunea maakt het mogelijk om een aanzienlijk aantal hectares grond (richting de 30 hectare) aan te kopen in deze polder en in samenwerking met de gemeente (en andere omgevingspartijen) te ontwikkelen tot een natuur en recreatiegebied, passend binnen de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in dit gebied. In het gemeentelijke gebiedsproces voor de Leidschendammerhout, wordt nader bekeken hoe en wanneer hier invulling aan wordt gegeven.

NNN-compensatie

Gezien de investering in een aanzienlijk aantal hectares (richting de 30) en natuurontwikkeling in deze polder is er voldoende ruimte om aan de benodigde NNN-compensatie te voldoen én kunnen de natuurwaarden versterkt worden.

Grondverwerving

De gronden op de gekozen locatie zijn in eigendom van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer is bereid medewerking te verlenen mits een inhoudelijke motivatie wordt opgesteld over:

1. De locatiekeuze van voorzuivering 2 in NNN-gebied (beschreven in voorliggend memo) én
2. De onderbouwing voor de compensatie van NNN-gebied en financiering daarvan. Evenals de onderbouwing over de 'impuls' in natuur en recreatie voor de Leidschendammerhout als de omgang met de boscompensatie Hazerswoude-Rijndijk.

Waarom geen reële alternatieven buiten NNN?

Het is aan de Provincie Zuid-Holland om te beoordelen of een alternatief plan reëel is. In het algemeen geldt dat een alternatief plan reëel is als het uitvoerbaar is én de kosten, bestuurlijke lasten en uitvoeringslasten niet buitensporig veel groter zijn dan het oorspronkelijke plan. Onderstaande opsomming maakt duidelijk waarom er geen reële alternatieven zijn in de Leidschendammerhout.

Passend bij de ambities van het Toekomstbeeld Vlietzone en omgevingsvisie

Zoals eerder aangegeven past de locatie van voorzuivering 2 (zie figuur 1) het beste binnen het gebied. Schuiven van de locatie binnen de Leidschendammerhout leidt tot niet aanvaardbare effecten, hetgeen niet passend is bij de gebiedsvisie.

- Alternatieve locaties, uit het NNN-gebied geschoven, midden in het open polderlandschap, hebben een té grote impact op het landschap en de ruimtelijke kwaliteit. Versnippering van landschap en natuur is niet wenselijk, gezien vanuit het Toekomstbeeld Vlietzone. Ook met een goede ruimtelijke inpassing blijft de impact groot.
- Verschuiven naar een locatie langs de Vliet heeft grote impact op het waardevolle cultuurhistorische beeld van de bebouwing langs de Vliet en de bewoners aan de Oostvlietweg.
- Voor het slagenlandschap geldt dat de karakteristieke structuur en cultuurhistorische waarden bij een alternatieve locatiekeuze niet of slechts zeer beperkt te herstellen zijn, hetgeen zou leiden tot een onomkeerbare aantasting van de Leidschendammerhout.
- Het minimaliseren van verkeersbewegingen door natuurgebieden is een expliciet uitgangspunt in provinciale beleidskaders. Alternatieve locaties zouden structureel meer 'verstoring' veroorzaken in kerngebieden van de Leidschendammerhout.

Uitvoerbaar

Gezien de urgentie van de drinkwateropgave is de uitvoerbaarheid van groot belang. Bij alternatieve locaties komt de uitvoerbaarheid onder té grote druk te staan door één of meerdere van onderstaande factoren:

- Er is sprake van één of meerdere particuliere grondeigenaren, waardoor de benodigde gronden niet (tijdig) verworven kunnen worden.
- De locatie biedt géén geschikte mogelijkheden voor ontsluiting waardoor de bedrijfsvoering van de drinkwatervoorziening onmogelijk wordt of een grote impact heeft op het karakter van de Leidschendammerhout als natuur- en recreatiegebied.
- De locatie biedt onvoldoende ruimte om de voorzuivering 2 (met alle zuiveringsstappen) in te passen en tegelijkertijd de landschappelijke en cultuurhistorische waarden te behouden.

Kosten, bestuurlijke lasten en uitvoeringslasten

Bij alternatieve locaties zijn de kosten, bestuurlijke lasten en uitvoeringslasten buitensporig veel groter dan bij de oorspronkelijke locatie. Dit komt door één of meerdere van onderstaande factoren:

- Alternatieve locaties vragen om een (gedeeltelijke) verplaatsing van functies. Dit zijn complexe processen die veelal gepaard gaan met hoge kosten. De investering gaat dan niet naar de impuls van de Leidschendammerhout maar naar de verplaatsing van functies.
- De impact op de omgeving, zowel bij bewoners als bij omwonenden, is bij alternatieve locaties dusdanig groot, dat verwacht wordt dat de bestuurlijke lasten en uitvoeringslasten hoog zijn (bijvoorbeeld gerechtelijke procedures en nadeelcompensatie).

- Alternatieve locaties aan de rand van de Leidschendammerhout vormen een 'uitnodiging' voor verdere uitbreiding van het stedelijk gebied. Ook is de verwachting dat de bewoners in de omgeving bezwaar zullen maken tegen dergelijke locaties.